

Dat is liturgie, dat is kerk!

Zorg om de aarde was het thema van '1000 stemmen zingen Oosterhuis'.

Net als in 2014 waren weer veel katholieken en protestanten, kerkelijk betrokken, op het randje of net erover, met andere belangstellenden op zondag 21 oktober 2018 naar Eindhoven gekomen.

Daar in het moderne Muziekgebouw waren ze bijeen; méér dan 1000 enthousiaste bezoekers om de zorg om het voortbestaan van onze planeet al zingend met elkaar te delen. Zij luisterden naar Huub Oosterhuis' Lied van de Aarde en zongen met liederen van deze filosoof, theoloog, schrijver en dichter hun zorgen uit. Dit alles op initiatief van de 35-jarige Mariënborg-vereniging van kritische katholieken, de twee geloofsgemeenschappen Leerhuis & Liturgie Brabant, Stichting Oecumenische Vieringen Eindhoven in samenwerking met Ekklesia Amsterdam en Leerhuis- en Liturgieprojecten Lier (B).

In de hal was door tafels een ontmoetingsmarkt gevormd met vertegenwoordigingen van verschillende bekende organisaties, waaronder natuurlijk de initiatiefnemers. Boekhandel Berne was er met haar vele uitgaven en vanzelfsprekend troffen wij ook een tafel aan, beheert door vier leden van onze eigen Karmelbeweging.

Uiteraard was bij dit evenement Huub Oosterhuis zelf aanwezig want het draaide ook om zijn persoon en zijn toen nog komende 85e verjaardag. Onder de duizend aanwezigen waren ook bisschop Gerard de Korte en René de Reuver, scriba van de Protestantse Kerk in Nederland.

Na de inleiding van de voorzitter van de initiatiefgroep, Michel Besnard, vertelde Huub Oosterhuis over zijn uit te voeren 'Lied van de Aarde', een leerdicht over de schepping en de manier waarop wij daarmee omgaan.

In de ruime zaal vulde het podium zich met het Kamerkoor Helicon en het grote orkest La Passione, beide uit het Belgische Lier, onder leiding van Geert Hendrix.

Deze concertante opera bleek een gezongen en gesproken overweging op muziek. Het muzikaal drama handelt over onze 'enige' aarde en beschrijft haar wording en wat ervan geworden is. "De aarde bedierf voor Gods ogen. De aarde rotte maar door."

Duidelijk klonk de stem van de Enige door in de helder-warme zang van sopraan Danny van Hoof.

Na een omvangrijke beschrijving van deze aardse toestand waarin mensen niet alleen de aarde bederven, maar ook elkaar doden, komt de Eeuwige aan het licht. Oosterhuis' werk beschrijft Hem als de bevrijder van de mens, bevrijder van de wordende. De mens is daarbij het beeld van de Ene: óók bevrijder, die anderen op zijn beurt bevrijdt en doet leven. Het gaat om mensen die kiezen voor het goede, die elkaar vergeven, elkaar helpen, elkaar behoeden voor het noodlot, voor verslaving; échte vrijheid. Gods macht is de goedheid van mensen; "niet meer machtig dan mensen goed zijn". Naast het dóórziende kwaad zal God als een nieuw begin zijn voor mensen die de nieuwe aarde zullen opdelven uit haar duistere afgrond.

Stilte zingen

Na het lange applaus voor deze indrukwekkende uitvoering presenteerde Oosterhuis zijn nieuwe boek 'Stilte zingen' aan bisschop en scriba, "opdat mijn levenswerk niet in de leegte verwaait", zoals hij het zelf zei. In dit omvangrijke werk van meer dan 600 pagina's zijn de liturgische teksten bijeengebracht die Huub de afgelopen zestig jaar heeft geschreven. Hij heeft ze dit jaar nog aangevuld met een reeks teksten over bijbelse personen. Een exemplaar overhandigde hij aan bisschop en scriba.

Daarnaast sprak hij nog over kwalijke situatie rond kinderen van asielzoekers en alleenstaande minderjarigen die in ons land geboren en getogen zijn. Zij hebben geen verblijfsvergunning en moeten weg naar een plek waar ze niet vandaan komen. Hij pleitte voor een nieuw ruimhartig kinderpardon met de woorden: "Overheid maak een beter en liever Nederland."

Dankwoorden

Mgr. De Korte dankte en feliciteerde de bijna jarige ondanks dat hijzelf "volgens een aantal katholieken hier niet mocht staan". Hij wees op Huubs liederen die een bron van inspiratie vormen. Gerard de Korte zag ook overeenkomst tussen paus Franciscus en Huub Oosterhuis. De een jezuïet, de ander ex-jezuïet en beide hebben passie voor gerechtigheid.

De scriba dankte Oosterhuis vervolgens en wees op het groeiend gebruik van Huubs liederen binnen de protestantse kerk.

Samenzang Na de pauze volgde een overweldigende enthousiaste finale samenzang in gevoelde zuster- en broederschap door podium en zaal tegelijk. Het was componist Tom Löwenthal zelf die niet alleen de zangers van 50 koren, maar ook de zaal op zijn bekende geestdriftige manier enthousiasmeerde. Die reeks van 16 liederen met veel teksten rond onze Aarde, begon met het 'Wees hier aanwezig, ...'. Natuurlijk ontbrak Huubs 'Zonnelied' niet, dat ons altijd weer doet denken aan de gelijknamige liederen van farao Echnaton en Franciscus van Assisië.

Hoop bloeide in de zaal op toen het lied 'Dat een nieuwe wereld komen zal' gezongen werd; gevolgt door het opstandingslied 'De steppe zal bloeien', ooit het lijflied van de Acht-mei-beweging. De samenzang werd vanzelfsprekend afgesloten met 'Aarde. Deze. Enig denkbare'.

De finale van deze oecumenisch, feestelijke middag deed denken aan een liturgische viering. Dat deed de voorzitter van de Mariënburchvereniging, Harrie van den Akker, bij zijn afsluiting uitroepen: "... dat is liturgie, dat is kerk!"

paul seesink – www.seesinkweb.nl